

Länge ensamt, nu med i en grupp

Berättelse

En allians är en grupp av länder. Länderna i en allians lovar att hjälpa varandra. En militär allians hjälper varandra om det blir krig.

I mycket lång tid var Sverige inte med i någon militär allians. Man säger att Sverige var "alliansfritt". Det betyder att landet stod utanför och var ensamt. Den här linjen hade gällt i ungefär 200 år, sedan början av 1800-talet. Sverige har inte varit med i krig sedan år 1814.

Men sedan hände något. År 2022 startade Ryssland ett stort krig i grannlandet Ukraina. Många länder blev oroliga. Sveriges regering ville då gå med i en militär allians som heter Nato.

I maj 2022 bestämde regeringen att Sverige skulle söka medlemskap i Nato. Året efter, i mars 2023, sa riksdagen ja. Riksdagen är de politiker som bestämmer Sveriges lagar.

I Nato måste alla länder säga ja innan ett nytt land får komma med. Det tog tid. Landet Ungern sa ja sist. Sedan var det klart. Den 7 mars 2024 blev Sverige medlem i Nato. Sverige är land nummer 32 i Nato.

I Nato hjälper länderna varandra. En viktig regel kallas artikel 5. Den säger att ett angrepp på ett land är ett angrepp på alla länder. Då ska länderna hjälpa varandra.

Sveriges grannland Finland gick med i Nato lite tidigare, i april 2023. Båda länderna sökte efter kriget i Ukraina.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
allians	en grupp länder som lovar att hjälpa varandra
militär	som har att göra med försvar, soldater och krig
alliansfri	inte med i någon militär allians; står utanför
Nato	en stor militär allians med många länder
medlem	ett land (eller en person) som är med i en grupp
medlemskap	att vara med i en grupp
regering	de personer som styr landet
riksdag	de politiker som bestämmer Sveriges lagar
angrepp	när någon attackerar
grannland	ett land som ligger nära, alldeles bredvid

Läsförståelsefrågor

1. Vad betyder det att Sverige var "alliansfritt"?
 1. Att Sverige hade många soldater.
 2. Att Sverige inte var med i någon militär allians.
 3. Att Sverige var med i Nato.
2. Vad gjorde att Sverige ville gå med i Nato?
 1. Ryssland startade ett stort krig i Ukraina år 2022.
 2. Sverige ville ha fler turister.
 3. Sverige ville byta flagga.
3. När blev Sverige medlem i Nato?
 1. År 1814.
 2. Den 7 mars 2024.
 3. År 2022.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Sverige har inte varit med i krig sedan år 1814.
 2. Alla länder i Nato måste säga ja innan ett nytt land får komma med.
 3. Sverige är det största landet i Nato.
5. Vad säger regeln som kallas artikel 5? Svara med egna ord.

Facit

1. Att Sverige inte var med i någon militär allians.
1. Ryssland startade ett stort krig i Ukraina år 2022.
1. Den 7 mars 2024.
1. ja b) ja c) det står inte i texten (texten säger bara att Sverige är land nummer 32, inte att det är störst)
- Exempel på svar: Om ett land blir angripet ses det som ett angrepp på alla länder i Nato, och då ska länderna hjälpa varandra.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Enkel faktatext om ett känsligt och aktuellt ämne. Tema: Sveriges grannländer och omvärld. Håll diskussionen till fakta och datum, inte till åsikter om beslutet var bra eller dåligt. Låt eleverna berätta hur det fungerar i deras egna länder: är hemlandet med i någon allians, och vilka är grannländerna?

Diskussionsfrågor

- Vilka är grannländerna till ditt hemland?
- Är ditt hemland med i någon allians eller grupp av länder? Vet du vad den heter?
- Varför kan det vara bra för länder att hjälpa varandra?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om ditt hemland. Var ligger det, och vilka länder ligger bredvid?

Källor och faktagranskning

- Regeringen: Sverige är medlem i Nato (pressmeddelande 2024-03-07) – <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/03/sverige-ar-medlem-i-nato/>
- Sveriges riksdag: Sveriges medlemskap i Nato (betänkande 2022/23:UU16, beslut 22 mars 2023) – https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/sveriges-medlemskap-i-nato_ha01uu16/html/
- Regeringen: Sverige i Nato – <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/sverige-i-nato/>
- Krisinformation.se: Sverige i Nato – <https://www.krisinformation.se/forbered-dig/hojd-beredskap-och-krig/sverige-i-nato/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Sverige blev medlem i försvarsalliansen Nato den 7 mars 2024 och är Natos 32:a medlemsland (regeringen.se). Innan dess var Sverige militärt alliansfritt, det vill säga landet ingick inte i någon militär allians; den linjen hade gällt mycket länge, ungefär sedan början av 1800-talet. Sverige har inte deltagit i krig sedan 1814. Regeringen beslutade den 16 maj 2022 att ansöka om medlemskap, och ansökan lämnades in den 18 maj 2022, efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022. Riksdagen godkände anslutningen till det nordatlantiska fördraget den 22 mars 2023 (riksdagen.se). Alla Natos medlemsländer måste säga ja innan ett nytt land kan gå med; Ungern var sist att godkänna Sverige, vilket gjorde att processen kunde slutföras i mars 2024. Grannlandet Finland gick med tidigare, i april 2023. En central del av Nato är artikel 5: ett väpnat angrepp mot ett medlemsland ses som ett angrepp mot alla (kollektivt försvar). OSÄKERHETER/MYTER, markeras försiktigt i texterna: Begreppen "neutralitet" och "alliansfrihet" betyder inte exakt samma sak; Sverige beskrev sig under 1900-talet ofta som "alliansfritt i fred, syftande till neutralitet i krig", men formuleringen har varierat över tid och beskrivs därför försiktigt. Det exakta startåret för alliansfriheten anges olika (ofta 1814 eller tidigt 1800-tal beroende på hur man räknar); texterna skriver "omkring 200 år" eller "sedan början av 1800-talet" i stället för ett exakt årtal. Påståendet att Sveriges långa fredsperiod skulle vara ett "världsrekord" förekommer i medier men attribueras och presenteras inte som officiell statistik. Frågan om Nato och medlemskap är politiskt omdiskuterad; texterna håller sig till datum, lagar och officiella beslut och undviker värderande omdömen om beslutet var bra eller dåligt.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.